

Historia budowy Collegium Physicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

„Działo się w Poznaniu, dnia 30 września 1977 roku, a w pięćdziesiątym ósmym roku istnienia Uniwersytetu Poznańskiego, przystąpiono do budowy nowego Uniwersytetu w północnym paśmie rozwoju Miasta Poznania nad Różanym Potokiem na Morasku. Obszar budowy całego kampusu obejmuje 300 ha, na którym pobudowane zostaną obiekty dydaktyczne dla przewidywanej w 2000 roku około 30-to tysięcznej społeczności akademickiej.” Jest to fragment aktu erekcyjnego, który wmurowano w kamień granitowy symbolizujący początek budowy Nowego Uniwersytetu. Dziś granitowy kamień stanowi centralne miejsce na zielonym terenie nad Różanym Potokiem.

Generalny plan zagospodarowania terenu został wykonany w latach 70. przez zespół architektów: arch. Marian Fikus, arch. Jan Godlewski, arch. Jerzy Gurawski, który zdobył I nagrodę w ogólnopolskim konkursie ogłoszonym przez SARP na opracowanie projektu Uniwersytetu na Morasku.

Dokumentację techniczną opracowało Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Ogólnego "Miastoprojekt-Poznań" z mgr inż. arch. Jerzym Gurawskim, jako Projektantem Generalnym obiektów uniwersyteckich. W swej koncepcji projektanci przyjęli założenie, że całokształt terenów nowego Uniwersytetu miał kształt stopy ludzkiej skierowanej na zachód.

Decyzją nr 3/76 Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 26.11.1976 zatwierdzone zostały założenia techniczno-ekonomiczne budowy UAM w Poznaniu-Morasku. Budowa zespołu obiektów dla Wydziału Fizyki UAM projektowana była jako jedna wspólna bryła o potokowym systemie realizacji. Przyjęcie placu budowy odbyło się 01.09.1983 przy udziale Inwestora zastępczego – Zarządu Inwestycji Szkół Wyższych w Poznaniu, który nadzór inwestorski sprawował do końca 1994 r. Na przekazanym terenie były dwa budynki parterowe mieszkalne przewidziane do rozbiórki. Rozpoczęto roboty przygotowawcze pod przyszły Uniwersytet związane z doprowadzeniem wody i energii elektrycznej, bez których rozpoczęcie podstawowych obiektów kubaturowych byłoby niemożliwe. W owym czasie Rektorem Uniwersytetu był Profesor Zbigniew Radwański.

W dziewiczym zielonym terenie wytyczono główne osie obiektów: EFG VIII - G VII - G VI - G V - G IV - G III- G II i rozpoczęto roboty ziemne. Realizowany kompleks obiektów wchodzących w skład struktury Instytutu Fizyki, Akustyki i Matematyki UAM został zaprojektowany jako zespół powtarzalnych budynków o konstrukcji monolitycznej, przewidzianej do wykonania w deskowaniach systemowych SBM-75. System ten charakteryzuje się pełną monolitycznością elementów konstrukcyjnych nośnych – fundamenty, ściany, słupy, stropy, podciągi. Istotą budowy były wspólne, kolejno wykonywane wykopy, stany surowe wykonane przy użyciu tego samego, wielokrotnie przestawianego deskowania, z wykorzystaniem wspólnego sprzętu ciężkiego, którego najważniejszym elementem był żuraw POTAIN CS.

Głównymi uczestnikami procesu inwestycyjnego przy realizacji kompleksu obiektów UAM w Poznaniu są:

- Inwestor: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Wieniawskiego 1 w Poznaniu
- Projekt wstępny (ówczesne ZTE) opracowany został przez zespół architektów: M. Fikus, J. Godlewski, J. Gurawski.
- Projekty techniczne i nadzór realizacyjny opracowania od 1978 roku wykonywało Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Ogólnego "Miastoprojekt" - Poznań, ul. Św. Marcin 58/64, a od 1989 roku całość prowadzona jest przez Autorską Pracownię Architektoniczną Jerzego Gurawskiego "ARPA", ul. Oma 20a w Poznaniu - jako Generalnego Projektanta Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.
- Generalny Wykonawca: Poznańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Nr 1 w Poznaniu ul. 3 Maja 46, od 01.06.1991 - JEDYNKA Sp. z o.o. Poznańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Nr 1.

- Podwykonawcy: Poznańskie Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych - "INSTAL" w Poznaniu, ul. Józefa Hallera 6-8, obecnie: "INSTAL" Sp. z o.o. oraz Poznańskie Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjnych w Poznaniu, ul. Obodrzycka 61, później: PPRI "HOLDING" Sp. z o.o.

Na przestrzeni minionych lat realizacja budowy utrudniona była przez:

- stosunkowo niskie limity roczne przeznaczone na sfinansowanie robót,
- wstrzymanie finansowania inwestycji od 01.07.1989 do 31.12.1989 Uchwałą Rady Ministrów z dnia 30.06.1989,
- wstrzymanie finansowania inwestycji w lipcu 1991 r. i zgodnie z pismem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13.08.1991 roboty skoncentrowano na obiekcie przekazywanym do użytku. Wznowienie robót nastąpiło w październiku 1991 r.

Taki proces finansowania robót doprowadził do konieczności koncentrowania się Generalnego Wykonawcy i Inwestora na sukcesywnym kończeniu poszczególnych obiektów. Zmiana strategii realizacji zadania była zawsze uzgadniana z władzami Uniwersytetu, którego kolejnymi Rektorami byli:

od 01.09.1984 – prof. dr hab. Franciszek Kaczmarek,

od 01.12.1985 – prof. dr hab. Jacek Fisiak,

od 18.11.1988 – prof. dr hab. Bogdan Marciniak,

od 01.12.1990 – prof. dr hab. Jerzy Fedorowski,

od 01.10.1996 – prof. dr hab. Stefan Jurga,

od 01.10.2002 – prof. dr hab. Stanisław Lorenc, ...

Funkcję Seniora Budowy, który w procesie inwestycyjnym reprezentuje interesy bezpośrednich użytkowników i jest łącznikiem między "światem naukowym" a "światem wykonawcy", pełnili kolejno:

- prof. Zdzisław Pająk (1961 – 1978),

- prof. Zenon Bochyński (1978 – 1985),

- prof. Andrzej Dobek (od 1985 – 1991),

- dr hab. Grzegorz Musiał (od 1985 zastępca, od 1991 senior).

Na początku kadencji JM Rektora prof. dr hab. Jerzego Fedorowskiego został powołany jako Pełnomocnik Rektora d/s budowy Uniwersytetu na Morasku były Dyrektor Instytutu Fizyki, a ówczesny Dziekan Wydziału Fizyki prof. dr hab. Wojciech Nawrocik. W roli tej Pan Dziekan czuł się doskonale i dzięki Jego ogromnym staraniom, a przychylności Pana Rektora udawało się Wykonawcom i Inwestorowi oddawać do zagospodarowania kolejne obiekty.

Inwestycja o takich rozmiarach jak Collegium Physicum wymagała ogromnych nakładów finansowych, które Uniwersytet tylko częściowo pokrywał ze środków własnych. JM Rektor prof. dr hab. Jerzy Fedorowski oraz Prorektor prof. dr hab. Stefan Jurga musieli corocznie mocno zabiegać w Ministerstwie Edukacji Narodowej o uzyskanie jak największych limitów finansowych. Prorektor prof. dr hab. Stefan Jurga wierzył, że nowe obiekty to przyszłość dla naukowców i dla studentów – to przysłowiowy "krok do Europy". Nad właściwym wykorzystaniem i podziałem tych środków czuwali Dyrektor Administracyjny UAM mgr Stanisław Wachowiak oraz Jego Zastępca d/s Technicznych mgr inż. Janusz Plewa.

Dzięki osiągnięciom naukowym poznańskich fizyków po raz pierwszy w 1996 r. Uniwersytet otrzymał dotację z Komitetu Badań Naukowych, co pozwoliło przyspieszyć roboty budowlane przy wznoszeniu Wydziału Akustyki.

Dnia 1.09.1983 ZISW przekazał plac budowy Generalnemu Wykonawcy. Kierownikiem budowy był wówczas mgr inż. Bogdan Stasiak. Rozpoczęto prace rozbiórkowe dwóch parterowych budynków mieszkalnych, roboty niwelacyjne, ogrodzenie placu budowy. Dnia 12.09.1984 kierownictwo budowy objął mgr inż. Dariusz Krzykowski. Na plac budowy wkroczyła załoga Wielkopolskiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich, która uzbrajała tereny kampusu w studnie i sieć kanalizacyjną do kolektora

odprowadzającego ścieki. Trwały również roboty przygotowawcze pod obiekty inwestorskie długo stanowiące zaplecze budowy, tj. tymczasowa kotłownia, biura, szatnie dla pracowników, zbrojarnie i ciesielnie. W lipcu 1984 r. rozpoczęto roboty ziemne pasma G, betonowanie pierwszych podłoży pod fundamenty oraz roboty ziemne pod obiekty EF VIII.

1.12.1984 – 18.03.1985 ciężka zima i duży spadek temperatur spowodowały przerwę w robotach betonowych. W roku 1986 wykonano roboty ziemne pod obiekt E VIII, borykano się z napływającą wodą gruntową, a jednocześnie brygady ciesielskie, betoniarskie i zbrojarskie wznosiły ściany żelbetowe obiektów G VI do G VIII. W sierpniu 1986 rozpoczęto betonowanie obiektu E VIII, a w roku 1987 zakończono roboty betonowe obiektów G VI i G VII, a jednocześnie wyrastały ponad grunt ściany obiektu F VIII. Od dnia 1.07.1988 kierownictwo budowy przejął inż. Wiesław Fligier i rozpoczęto budowę następnych obiektów G IV, G III i G II.

We wrześniu 1988 r. rozpoczęto wykopy pod obiekt H-J VII-VIII, który miał być obiektem tzw. technicznym dla potrzeb Uniwersytetu. W lutym 1989 r. obiekt F VII został zamknięty i rozpoczęły się tam roboty wykończeniowe, a w kwietniu 1989 r. przystąpiono do robót ziemnych pod obiekty EF II. Mając świadomość zagrożenia zamknięcia inwestycji na szczeblu centralnym, metodą faktów dokonanych starano się rozpocząć realizację całości Collegium Physicum, a od strony Wykonawcy, by front robót był szeroki. Cały czas trwają uzgodnienia programu naukowego budowanych obiektów. Ze strony naukowców program ten zbierają, uzgadniają i przekazują Projektantowi Generalnemu Senior Budowy prof. Andrzej Dobek i jego Zastępca dr Grzegorz Musiał. Czuwają też oni nad wdrożeniem projektów podczas cotygodniowych wielogodzinnych narad w tymczasowych barakach stanowiących zaplecze budowy, decyzje na poziomie uczelnianym koordynuje Pełnomocnik Rektora prof. Wojciech Nawrocik.

Od dnia 3.07.1989 trwają roboty ziemne pod obiekty H-J V-VII, a na budowie pracują już przedsiębiorstwa podwykonawcze branży instalacyjnej oraz elektrycznej. Musiano uporać się z trudnym problemem doprowadzenia kablem wysokiego napięcia (WN 15 KV) energii elektrycznej ze stacji głównego punktu zasilania (GPZ) na Piątkowie do punktów PT-1 i PT-9 na budowanych obiektach. Trasa kabla przebiegała nad planowaną trasą szybkiego tramwaju. W niesprzyjających warunkach jesiennozimowych pracownicy Elektromontażu podwieszali kabel na stalowych konstrukcjach i linach przewieszonych nad tunelem Poznańskiego Szybkiego Tramwaju. Ponownie kierownictwo budowy przejmuje mgr inż. Dariusz Krzywkowski.

Dnia 18.07.1989 na mocy Uchwały Rady Ministrów z dnia 30.06.1989 wstrzymano realizację dalszych robót aż do dnia 16.01.1990. Jednak dnia 1.01.1990 nastąpiło wznowienie robót natychmiast po uruchomieniu finansowania i wówczas realizowano dalsze stany surowe obiektów EF II. 1.05.1990 kierownictwo budowy przechodzi w ręce mgr inż. Romana Józefiaka. Obiekty EFG VIII są w trakcie robót wykończeniowych łącznie z elewacjami. Ogromną pracę wykonują Senior Budowy i jego Zastępca starając się, by wdrożyć unikalny program naukowy w wykańczanych pomieszczeniach. Trwają narady z mającymi użytkować ja zespołami naukowymi, a ustalenia są koordynowane z pracami budowlanymi. Narady ulegają zagęszczeniu czasowemu, bywa ich nawet kilka w ciągu tygodnia. Często wprowadzane są uściślenia, które z kolei wymagają korekt w odnośnych planach budowy. Jednak Projektant Generalny sprawnie i często w karkołomnie krótkich terminach te korekty nanosi na plany budowlane i branżowe tych obiektów, co wymaga czasochłonnych uzgodnień.

We wrześniu 1990 r. rozpoczęto roboty ziemne i betonowe pod obiekty EF VI. Trwa betonowanie kolejnych stropów w obiekcie F II. Obiekty G VII, G VI oraz H-J V-VII są w trakcie robót wykończeniowych, a 1.12.1990 uruchomiono ogrzewanie obiektów EFG VIII.

Ważną datą jest 31.12.1990, bo z tym dniem obiekty EFG VIII zostają uroczystie przekazane Uniwersytetowi. (może tutaj fotka ze str. 17 Pasma EFG VIII z wejściem

głównym). Jest to ogromny sukces wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego, gdyż jest to pierwszy obiekt oddawany naukowcom. Sukces ten jest osłabiony długim cyklem realizacji aż siedmiu lat. Na uroczystość przekazania przybył również JM Rektor Uniwersytetu prof. dr hab. Jerzy Fedorowski.

Zgodnie z programem naukowym do nowych obiektów wprowadzają się pionierzy na nowym kampusie UAM:

- Zakład Spektroskopii Ciała Stałego Profesora Jerzego Pietrzaka,
- II Pracownia Fizyczna pod kierownictwem Doktora Wiesława Suchańskiego,
- Pracownia Elektroniki pod kierownictwem Profesora Kazimierza Jurgi.

Odległość od centrum miasta, surowe i zupełnie nowe warunki z uwagi na tętniący pracą wokół plac budowy. To wszystko mogło być przerażające dla nowych gospodarzy, ale szybko okazało się, że wzajemne i życzliwe współistnienie dwóch tak różnych światów, nauki i budowlanego, jest możliwe. Najczęściej bywający na naradach u Kierownika Budowy, dr Grzegorz Musiał, także otrzymuje swoje miejsce pracy w nowym obiekcie. Warto też odnotować, że w tym czasie oddawane są do użytku pierwsze domy jednorodzinne na kampusie UAM. Zasadlane są domy w zabudowie szeregowej na os. Uniwer dla pracowników UAM, a wśród ich jest rodzina G. Musiała. W tym czasie trwają również prace planistyczne i organizacyjne nad budową jedno i wielorodzinną Uniwersyteckiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Różany Potok” po południowej stronie ul. Szweykowskiego. Zauważmy tutaj, że dzięki inicjatywie i wieloletniemu zaangażowaniu prof. Janusza Ziółkowskiego, byłego rektora UAM, władze Miasta Poznania ulicom na kampusie UAM nadają nazwiska zasłużonych profesorów Uniwersytetu.

W roku 1991 roboty wykończeniowe skoncentrowały się na obiektach G VI i G VII oraz w węźle cieplnym znajdującym się w paśmie H-J V-VII. Z dniem 20.03.1991 staraniem władz rektorskich znalazły się fundusze i ruszyła budowa sal dydaktycznych dla Instytutu Geologii przy ul. Maków Polnych po wschodniej stronie kampusu, które są rozdzielone dynamicznie budującym się pasmem mieszkaniowym dla pracowników Uniwersytetu. Przed budowlanymi postawiono trudne zadanie, aby po 6 miesiącach w nowych salach mogli zasiąść studenci. Rozpoczęła się gorączkowa, wytężona praca wykopy, monolityczna żelbetowa konstrukcja, taka sama jak sal dydaktycznych Wydziału Fizyki, potem krycie dachu, drzwi, posadzki i tylko czas dyktował szybkie tempo.

Z ogromną satysfakcją w dniu 15.09.1991 przekazano klucze na ręce użytkownika, Dyrektora Instytutu Geologii prof. dr. hab. Stanisława Lorenca, który osobiście dokonywał odbioru pomieszczeń. Sześć miesięcy zmagania budowlanych o dotrzymanie terminu udowodniły, że firmie o nazwie "JEDYNKA" Sp. z o.o. można zaufać.

Od 1.09.1991 kierownictwo budowy obejmuje Pan Seweryn Banasiewicz. Na nim spoczął obowiązek przygotowania kolejnych obiektów do przekazania użytkownikowi. Mając wieloletnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym, znając budowę w najdrobniejszych szczegółach, swoim osobistym zaangażowaniem w pracę zawodową stanowił wzór godzien naśladowania. To "On i Jego" załoga bez względu na porę roku i jakże różne warunki atmosferyczne zawsze byli na stanowisku pracy. Cieśle, zbrojarze, murarze, stolarze i malarze pracujący na tej budowie to wypróbowana i sprawdzona załoga, na której można było polegać, która nie zawiodła. W sposób niezwykle kompetentny i otwarty na optymalizację procesu wprowadzania programu naukowego prowadził cotygodniowe narady na budowie, gdzie z kierownictwem budowy spotykali się inspektorzy branżowi, Projektant Generalny, Senior Budowy, a najczęściej jego Zastępca, oraz Pełnomocnik Rektora.

Dnia 18.09.1991 przekazano Uniwersytetowi obiekty G VI i G VII, które zgodnie z programem naukowym zagospodarowują:

- Zakład Radiospektroskopii Profesora Zdzisława Pająka,
- II Pracownia Fizyczna, którą kieruje Doktor Wiesław Suchański.

Dwa miesiące później 21.11.1991 oddano do użytku część pasma H-J V-VII obejmujące działający już od 1.12.1990 węzeł cieplny oraz łącznik przy obiekcie G VIII.

W roku 1992 rozpoczęto roboty przy obiekcie audiowizualnym F VII oraz osiągnięto stany surowe zamknięte obiektu G V, natomiast w roku 1993 trwały roboty wykończeniowe obiektów F VII oraz G V wraz z wewnętrznym dziedzińcem przy tych obiektach. Dnia 1.09.1993 odbyło się uroczyste przekazanie użytkownikowi czterech sal audiowizualnych w obiekcie F VII. Mieszczą się w niej nowoczesne sale wykładowe wyposażone w ruchome tablice z pełnym zapleczem audiowizualnym umożliwiającym prowadzenie wykładów, ćwiczeń, pokazów z doświadczeniami. Jednocześnie kontynuowane są roboty w obrębie stanu surowego zamkniętego obiektów EF VI oraz G V.

Dnia 30.04.1994 zakończono roboty budowlano-montażowe obiektu G V, a 19.05.1994 przekazano użytkownikowi klucze do tego obiektu. Zgodnie z programem naukowym rozpoczęły się przeprowadzki do nowych pomieszczeń:

- Zakładu Fizyki Wysokich Ciśnień Profesora Kazimierza Jurgi,
- Zakładu Biofizyki Profesora Andrzeja Dobka,
- Zakładu Kryształów Molekularnych Profesora Wojciecha Nawrocika,
- Pracownia Informatyki Doktora Leszka Wołejko,
- Zakład Fizyki Komputerowej Profesora Grzegorza Kamieniarza.

W tym ostatnim swoje docelowe miejsce pracy otrzymali wreszcie najczęściej bywający na obiektach budowlanych ze strony uczelni Pełnomocnik Rektora prof. Wojciech Nawrocik i Senior Budowy, którym od 1991 roku jest dr Grzegorz Musiał.

Dnia 14.07.1994 JEDYNKA Sp. z o.o. przekazuje Uniwersytetowi kolejny obiekt w paśmie H-J VII-VIII, który został przeprojektowany na nowoczesną uniwersytecką salę gimnastyczną z jedną częścią przeznaczoną na pracownię naukową, do której przeniosła się I Pracownia Fizyczna pod kierunkiem Profesora Henryka Szydłowskiego. Sala gimnastyczna wyposażona jest w nowoczesną siłownię i jest ogrzewana systemem podłogowym. Z tej okazji na sali rozegrano pierwszy mecz koszykówki. Walczyły ze sobą ochotnicze drużyny: naukowców pod wodzą profesora Andrzeja Dobka oraz budowlanych z malarzem Wojciechem Nowakiem na czele. Pierwszą połowę meczu wygrali budowlani, a druga przyniosła zwycięstwo naukowcom.

1.01.1995 zakończyła się współpraca Uniwersytetu z Zarządem Inwestycji Szkół Wyższych, która trwała od wczesnych przygotowań i początku tej inwestycji, i nadzór inwestycyjny przejął Dział Inwestycji Uniwersytetu. Inspektorem nadzoru robót budowlanych został mgr inż. Władysław Poniży, robót instalacyjnych inż. Wojciech Dardas, robót elektrycznych inż. Marek Roszyk, a nad całokształtem problemów inwestycyjnych ze strony Inwestora czuwa Z-ca Dyrektora Administracyjnego UAM mgr inż. Janusz Plewa. Jednocześnie trwają roboty wykończeniowe w obiektach EF VI.

05.06.1995 Generalny Wykonawca przekazuje do użytkowania obiekty EF VI. Zgodnie z programem naukowym do nowo oddanych pomieszczeń przenoszą się:

- Zakład Optyki Nieliniowej Profesora Ryszarda Tanasia,
- Zakład Fizyki Kryształów Profesora Bogusława Mroza,
- II Pracownia Fizyczna z Kierownikiem Doktorem Wiesławem Suchańskim.

W uroczystościach przekazania obiektów biorą udział także użytkownicy oczekujący na następny przewidziany do oddania obiekt EF IV. I wówczas Wykonawca w osobie Z-cy Dyrektora ds. Produkcji mgr Wojciecha Jędraszaka podejmuje zobowiązanie oddania tych obiektów za rok, także w czerwcu. Z niedowierzaniem zakład przyjmuje Profesor Franciszek Kaczmarek, gdyż obiekty EF IV zaledwie wychodzą z gruntu.

25.06.1995 Dziekan Wydziału Fizyki Profesor Wojciech Nawrocik wspólnie z Prorektorem Profesorem Stefanem Jurgą są inicjatorami uroczystego aktu poświęcenia obiektów uniwersyteckich (tych już czynnych i tych jeszcze w budowie) przez Jego Ekscelencję Arcybiskupa Poznańskiego Jerzego Strobę. W tym uroczystym akcie biorą udział liczni przedstawiciele środowiska naukowego poznańskich fizyków oraz załogi

przedsiębiorstw w trudzie wznoszących cegła po cegle mury nowych obiektów. Uroczystości towarzyszyło seminarium naukowe poświęcone zagadnieniom łączącym dziedziny nauk fizycznych i teologicznych.

Druga połowa 1995 roku to batalia o zamknięcie przed porą zimową obiektów EF IV. Trzeba zdążyć z zamontowaniem stolarki okiennej, z uruchomieniem ogrzewania, z ułożeniem setek metrów kabli, ze ściankami, tynkami i tysiącem problemów po drodze, aby gdy nadejdzie zima, móc spokojnie prowadzić roboty wykończeniowe wewnątrz budynków. Jednocześnie Inwestor czyni starania o uzyskanie środków finansowych na rozpoczęcie drugiej części zadania inwestycyjnego oraz pozwolenia na budowę obiektów tzw. części I B, przeznaczonych dla Instytutu Akustyki. Generalny Projektant gorączkowo uzgadnia ostatnie zmiany programowe zagospodarowania tych obiektów. W efekcie dnia 4.09.1995 następuje przekazanie budowlanym nowego terenu pod obiekty ABC IV. Najpierw wycinka rosnących krzewów, potem wykop 6.000 m³ ziemi – i pierwsze betonowanie podłóży pod fundamenty. I co dnia teraz fizycy z obiektów G V, EF IV i VI mogą spoglądać na dumnie wznoszące się w niebo ramię dźwigu, słyszeć stukot młotów i dźwięk pracującej pompy do podawania betonu. Od marca 1996 r. trwają prace wykończeniowe obiektu EFG IV. Zobowiązania trzeba dotrzymać, stąd narady w kierownictwie budowy odbywają się nawet kilka razy w tygodniu. W międzyczasie trzeba rozwiązywać również techniczne problemy z mechanizmami do otwierania okien dachowych na trzecim piętrze, pierwotnie przeznaczane dla obserwatorium astronomicznego. Następują ostatnie pociągnięcia pędzlem oraz montaż osprzętu elektrycznego. Przyspiesza się zakończenie prac, by umożliwić próby instalacji, wentylacji i nareszcie czerwiec, nareszcie koniec.

Nadszedł dzień 18.06.1996 i Collegium Physicum otrzymuje nowe obiekty EFG IV. Do tych obiektów z Collegium Chemicum, zgodnie z cierpliwie uzgadnianym po stronie naukowców i budowlanych i stawiającym wysokie wymagania techniczne (m.in. dla wytłumienia drgań pochodzących z otoczenia) programem naukowym, zostały przeniesione:

- Zakład Elektroniki Kwantowej Profesora Franciszka Kaczmarka,
- Zakład Nauczania Eksperymentu Fizycznego Profesora Henryka Szydłowskiego,
- Fizyczne Laboratorium Mikrokomputerowe,
- Pracownia Edukacyjnych Zastosowań Informatyki,
- I Pracownia Fizyczna Profesora Henryka Szydłowskiego.

Uroczystościom przekazania nowych obiektów fizykom przewodniczyli Dziekan Wydziału Fizyki prof. dr hab. Wojciech Nawrocik oraz Dyrektor Instytutu Fizyki prof. dr hab. Andrzej Dobek, a gościem honorowym był Rektor Elekt prof. dr hab. Stefan Jurga. W oficjalnej części uroczystości Dyrektor JEDYNKI Sp. z o.o., Generalny Wykonawca budowy nowego kampusu Uniwersytetu, mgr inż. Jan Wieczorkiewicz w swoim przemówieniu wyraził nadzieję, że następne lata przyniosą też nowe zadania dla budowlanych i nowe obiekty dla kadry uniwersyteckiej, coraz lepsze, ładniejsze, nowocześniejsze. "Proszę Państwa - budujemy Uniwersytet XXI wieku" – to słowa Dziekana Wydziału Fizyki, a jednocześnie Pełnomocnika Rektora d/s budowy kampusu Uniwersytetu prof. dr hab. Wojciecha Nawrocika.

Dnia 16.07.1996 odbyły się kolejne spotkania komisji odbiorowej, zakończyły się bowiem roboty na obiekcie H-J V-VII w części sprężarkowni. To kolejny mały krok do przodu, kolejny obiekt, wokół którego można uporządkować teren, dokonać nasadzeń drzew i krzewów, aby zazieleniło się wszystko przyszlą wiosną. Wielkim przyjacielem budowy był wieloletni kierownik Ogrodu Botanicznego UAM prof. Aleksander Łukasiewicz, który z dużym zaangażowaniem zazieleniał otoczenie zasiedlonych obiektów.

Przed budowlanymi nowy cel – zamknięcie przed zimą obiektu G-III tak, by można było prowadzić zimą 1996/97 roboty stanu wykończeniowego oraz nakrycie dachem pasma ABC-IV, bowiem akustycy czekają, fizycy tymczasem zagospodarowują swoje

nowo otrzymane pomieszczenia, przenoszą drogą aparaturę, instalują lasery i inne urządzenia. I tak niechaj trwa!

Przemiany towarzyszą nam we wszystkich dziedzinach życia. Z dniem 31 października 1996 roku JEDYNKA Sp. z o.o. Poznańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Nr 1 przekształciła się a Spółkę Akcyjną o nazwie "JEDYNKA POZNAŃ" Poznańskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S. A. i weszła w skład Grupy Kapitałowej "EXBUD". Zmieniła się forma prawna firmy, załoga pozostała ta sama. Trudny okres zimy 1996/97 nie został zmarnowany. W obiekcie G II – G III trwają przygotowania do przekazania w 1997 roku, zostają zamknięte i są ogrzewane z początkiem sezonu grzewczego.

Z inicjatywy władz UAM obiekty G II - G III zostały przygotowane przez "JEDYNKĘ POZNAŃ" S.A. oraz Uniwersytet im. A. Mickiewicza jako gospodarza na spotkanie noworoczne Wojewody Poznańskiego z przedstawicielami wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego regionu Wielkopolski, naczelnikami gmin i burmistrzami w dniu 04.01.1997. Spotkanie to było okazją do pokazania gościom powstającego kompleksu uniwersyteckiego.

11.03.1997 – termin odbioru zbliża się coraz szybciej, zwiększa się też tempo robót wykończeniowych i narad u Kierownika Budowy. Nowo budowane obiekty, jak również te już czynne, zwiedza delegacja Naczelnych Dyrektorów "Grupy Kapitałowej EXBUDU". Uniwersyteckie obiekty swoim standardem dorównują poziomowi europejskiemu, a może ... nieco wyższemu. Przez całą wiosnę pokonywano szereg problemów wykonawczych, najwięcej kłopotów przysporzył program naukowy laboratorium prof. Tadeusza Hilczera z okrągłymi oknami, posadzkami odpornymi na czynniki chemiczne, digestoriami z połączeniami mediów. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu budowlanych, Projektanta Generalnego, inspektorów branżowych, Seniora Budowy i Pełnomocnika Rektora, wszystkie problemy zostały rozwiązane, wykonane i dnia 23.06.1997 Uniwersytet im. A. Mickiewicza z JM Rektorem Stefanem Jurgą na czele otrzymuje nowe dwa obiekty GIII - G II zgodnie z programem naukowym przeznaczone dla fizyków z 6 zakładów teoretycznych, 1 doświadczalnego i pracowni studenckiej. Do nowych pomieszczeń wprowadzają się:

- Zakład Fizyki Dielektryków - prof. dr hab. Tadeusza Hilczera,
- Zakład Fizyki Matematycznej - prof. dr hab. Tadeusza Lulka,
- Zakład Fizyki Powierzchni - prof. dr hab. Henryka Puskarskiego,
- Zakład Teorii Magnetyzmu - prof. dr hab. Zbigniewa Jacyny-Onyszkiewicz,
- Zakład Przemian Fazowych - prof. dr hab. Bogdana Fechnera,
- Zakład Fizyki Komputerowej – prof. dr hab. Grzegorza Kamieniarza,
- Pracownia Metodyki Nauczania Fizyki – dr. Bogusława Piątka,
- Zakład Teorii Ciała Stałego - prof. dr hab. Leona Kowalewskiego.

Budowlani życzyli Fizykom, aby w nowych pracowniach osiągnęli wspaniałe sukcesy naukowe.

30.06.1997 cichnie już radosna krzątanina przeprowadzki fizyków do obiektów G II – G III, a budowlani znowu mozolnie budują – cegła po cegle, płytki po płytce – ściany zewnętrzne ostatniego segmentu obiektów EF II. Ten obiekt przysporzył najwięcej problemów i kłopotów, szczególnie projektantom. Bowiem decyzją JM Rektora Stefana Jurgi obiekt G II zostaje nadbudowany o jedną kondygnację przeznaczoną dla potrzeb Zakładu Fizyki Dielektryków prof. Tadeusza Hilczera. 01.09.1997 – Uniwersytet to żywy organizm, dlatego obiekty są optymalizowane pod jego potrzeby, ale trudno ostatecznie zdecydować o sposobie zagospodarowania i funkcji wszystkich pomieszczeń, a przecież projektanci muszą zdążyć za tymi zmianami cierpliwie uzgadnianymi przez wszystkie strony tego procesu inwestycyjnego w czasie narad u Kierownika Budowy, bo termin przekazania obiektu jest już wyznaczony – 30.06.1998.

30.12.1997 – Zima nie ma wpływu na tempo prac, budynek zamknięty, oszklony i ogrzewany, II piętro nadbudowane w konstrukcji stalowej ściany, zewnętrzne aluminiowe

oszkłone szkłem w systemie FARAONE zastosowanym po raz pierwszy w obiektach uniwersyteckich w Poznaniu. W marcu 1998 r. powstała ostateczna decyzja o wystroju i programie naukowym zagospodarowania całego obiektu. Kondygnacja piwnic, pierwotnie stołówka i bufet, teraz klub-czytelnia, a także jako miejsce rekreacji i odpoczynku dla studentów. Kondygnacja parteru to Dziekanat i reprezentacyjna sala Rady Wydziału Fizyki na 108 miejsc z sufitem akustycznym produkcji szwedzkiej Ecophone. Wszystkie drzwi są okleinowane naturalną brzozą. I piętro jest przeznaczone dla naukowców i studentów na bibliotekę z czytelnią, w posadzkach umieszczone kanały elektryczne z możliwością podłączeń mebli i stołów. II piętro również zmieniło gospodarza i teraz trzeba uwzględnić potrzeby Zakładu Biofizyki Molekularnej prof. Andrzeja Dobka. Trzeba tutaj przenieść całą chłodnię z obiektu G V, która przy okazji zostaje wyremontowana.

23.06.1998 – wspólny wysiłek projektantów i budowlanych uwieńczony zostaje kolejnym sukcesem. Do nowych pomieszczeń w obiekcie EF II przeprowadziły się:

- II piętro – Zakład Biofizyki Molekularnej prof. Andrzeja Dobka,
- I piętro – Biblioteka Wydziału Fizyki z czytelnią,
- Parter – Dziekanat Wydziału Fizyki,
- Przyziemie – czytelnia studencka.

W obiekcie G V do pomieszczeń opuszczonych przez zakład prof. Andrzeja Dobka wprowadza się z Collegium Chemicum Zakład Fizyki Dielektryków prof. Tadeusza Hilczera.

Teraz akustycy niecierpliwie spoglądają na obiekty ABC IV, bo tam ich przyszłość. Rok 1997 – szkielet żelbetowy obiektu ABC IV dla Instytutu Akustyki jest gotowy, powstał w 1996 r. Już wspomnieniem jest mozolna praca w ziemi, tony stali zbrojeniowej ułożonej w ścianach, słupach i stropach. Z braku środków finansowych w roku 1997 zostały ograniczone roboty budowlano-montażowe do niezbędnych robót zabezpieczających obiekt. Dopiero w 1998 roku nastąpiło wznowienie prac. Długo trwały uzgodnienia Generalnego Projektanta inż. arch. Jerzego Gurawskiego z Seniorem Budowy dr. hab. Grzegorzem Musiałem i Pełnomocnikiem Rektora prof. Wojciechem Nawrocikiem oraz reprezentowanych przez nich akustykami w zakresie ostatecznych funkcji poszczególnych pomieszczeń. Akustyka to szczególny dział fizyki, stropy między kondygnacjami wymagają specjalnych izolacji przeciwdźwiękowych, ściany pomieszczeń wykładane są płytami Ecophone. Szczególnym wyzwaniem była unikalna w skali europejskiej tak duża kabina bezehowa rozciągająca się przez 3 kondygnacje. Ponadto wentylacja mechaniczna bardzo skomplikowana z urządzeniami również specjalnie wygłuszonymi. Na tym obiekcie po raz pierwszy, również ze względów akustycznych, zastosowano okna trzyszybowe. Marzec 1998 r. – rozpoczęto roboty murowe, osadzanie stolarki okiennej, roboty elewacyjne, podłóża i instalacje c.o. W planach realizacyjnych obiekt miał być zamknięty i ogrzewany na sezon zimowy 1997/8.

22.12.1998 – tradycyjnie już w tym dniu budowlani i fizycy w ogrzewanym, choć jeszcze surowym budynku ABC IV dla Instytutu Akustyki przeżywali wspólną uroczystość wigilijną. Te chwile wspólnych spotkań zawsze bardzo integrują środowisko naukowców, studentów z załogą „Jedynki Poznań” S.A. – Generalnego Wykonawcy kampusu Uniwersyteckiego.

Marzec 1999 r. – trwają w gorączkowym tempie narady u kierownictwa budowy, roboty wykończeniowe, posadzki z wykładzin marmoleum, ściany i stropy z płyt Ecophone, klatki schodowe wykończone stopniami terazzo i piękne balustrady. Wszystko to świadczy o wysokim standardzie obiektu. 30.06.1999 – obiekt ABC IV dla Instytutu Akustyki gotowy. Jeszcze bez unikalnej w skali europejskiej komory bezehowej, której specjalistyczne wykończenie wymaga odrębnych decyzji. Akustyka to ostatni obiekt naukowy przekazywany fizykom w okresie pełnienia funkcji dziekana Wydziału Fizyki przez prof. dr. hab. Wojciecha Nawrocika, zawsze całym sercem zaangażowanego w problemy budowy. Zgodnie z programem naukowym do nowych pomieszczeń wprowadzają się:

- Zakład Akustyki Molekularnej prof. dr. hab. Mikołaja Łabowskiego,
- Zakład Akustyki Pomieszczeń i Psychoakustyki prof. dr. hab. Edwarda Ozimka,
- Zakład Akustyki Środowiska prof. dr. hab. Rufina Makarewicza,
- Zakład Elektroakustyki prof. dr. hab. Edwarda Hojana,
- oraz I Pracownia Wydziału Fizyki.

Jeszcze wiele do zrobienia wokół Akustyki, a już JM Rektor prof. dr hab. Stefan Jurga patronuje wychodzącym z ziemi nowym obiektom CENTRUM DYDAKTYCZNEMU.

Rok akademicki 1999/2000 akustycy rozpoczęli już w nowym obiekcie, a po sąsiedztwie widać wychodzące z ziemi następujące obiekty Centrum Dydaktycznego: D IV, D III, D II, BC II. 1.04.1999 – „JEDYNKA POZNAŃ” S.A. kontynuując rozbudowę Kampusu UAM przystąpiła do robot ziemnych pod zespół sal Centrum Dydaktycznego – etap I. Wg koncepcji Projektanta Generalnego, Architekta Jerzego Gurawskiego, obiekty te będą posiadały najbardziej reprezentacyjny charakter. Tu bowiem przewidział on główne wejście do Wydziału Fizyki UAM oraz największe sale audytoryjne.

Grudzień 1999 r. – „JEDYNKA POZNAŃ” S.A. przekazuje do użytkowania obiekt D IV z efektownym wizualnie łącznikiem na poziomie parteru pomiędzy Instytutem Akustyki a obiektami EF IV.

Styczeń 2000 r. – w trudnym zimowym okresie rozpoczynają się roboty związane z budową II etapu Centrum Dydaktyki – obiektów A B II i B I. Są to dwie duże aule dydaktyczne na 130 miejsc oraz pierwsza na kampusie „rotunda”, okrągła aula na 300 miejsc. Monolityczna konstrukcja rotundy powoli wyrasta z ziemi. Widać już betonowany amfiteatralny wewnętrzny podest, a nad nim jeszcze niebo. Budowlani mają trudne zadanie, bowiem dach rotundy ważący 15 ton jest promienistym układem kratownic stalowych o średnicy 20 m, oparty na zworniku. Należy go zmontować na ziemi przy rotundzie, a następnie dźwigiem o nośności 140 ton wnieść na poziom dachu (+10 m). Dnia 30.05.2000 ta precyzyjna operacja przygotowana wcześniej w każdym szczególe przebiegła bez zakłóceń.

Sierpień 2000 r. – przekazanie pod zagospodarowanie obiektów D III, D II i BC II, pierwszego etapu budowy Centrum Dydaktycznego.

Teraz można już spokojnie realizować roboty wewnętrzne, wykończeniowe II etapu. Jednak fizycy w programie dydaktycznym, cierpliwie uzgadnianym w czasie cotygodniowych narad, wysoko stawiają poprzeczkę budowlanym. Bowiem w auli rotundzie zaprojektowany został ruchomy podwieszony strop kasetonowy, z możliwością regulacji ustawienia poszczególnych kasetonów, wg potrzeb akustyki auli, w systemie Ecophon. Wykonanie tego stropu jest trudne, lecz przecież nie niemożliwe. Czerwiec 2000 r. – coraz bliżej do dnia oddania obiektu do użytkowania, a pracy zostało jeszcze sporo. Sukces w procesie inwestycyjnym to sukces zbiorowy, zależny od wielu ludzi. W rękach kierownika budowy leży koordynacja wszystkich robót branżowych, bowiem o dotrzymanie terminu końcowego (30.09.2000) walczą przecież: murarze, stolarze, parkieciarze, posadzkarze układający wykładziny kauczukowe, montażyści wykładzin akustycznych ściennych i sufitowych oraz elektrycy, instalatorzy, pomiarowcy, automatycy, a przede wszystkim projektanci, którzy muszą uwzględnić wszystkie wysokospecjalistyczne szczegóły programu dydaktycznego. Zdążyć wprowadzić jeszcze tylko tę jedną ostatnią zmianę do projektu przed zakończeniem robót. Udało się! Ku uciesze wszystkich.

30.09.2000 r. – „JEDYNKA POZNAŃ” S.A. przekazuje do użytku Uniwersytetowi im. A. Mickiewicza z JM Rektorem Stefanem Jurgą na czele Centrum Dydaktyczne Wydziału Fizyki. Kończy się 17-letni czas realizacji Collegium Physicum na Kampusie UAM-Morasko. Zbliżył on ze sobą dwa środowiska, fizyków i budowlanych. Na uznanie zasługuje wprowadzenie wszystkich wyrafinowanych szczegółów programu naukowego i dydaktycznego tak wielu obiektów. Kluczem do tego sukcesu były systematycznie odbywane narady w kierownictwie budowy z udziałem wszystkich stron zaangażowanych w ten proces inwestycyjny.

Na podstawie materiałów udostępnionych przez Jedynkę Poznań S.A. przygotował Grzegorz Musiał